

ÁRNYÉKOK SZINTJÉN

Ketten voltak. Mindketten igen sötét bőrűek, egészen sötét kordbársony ruhában, fekete körvonalaikban mindössze annyi különbséggel, hogy egyiküknek széles karimájú, fekete kalap fedte a fejét.

Tökéletesen beleolvadtak a nyári éjszakába, sőt, külön bejáratú hangulatomba is. Valahogy úgy éltem, mint a bagoly, mondhatnám, az élet leglényegesebb mozzanataira is leginkább a sötétség leple alatt voltam képes ráhangolódni.

Változatos árnyalatú kóborlásaim során igen sokféle emberrel vagy emberhez hasonló teremtménnyel volt alkalmam találkozni: mézesmázos vagy erőszakos homokosoktól kezdve olcsó trükkös csalókig, de nem hiányoztak a bármilyen gonosztevére hajlamos, dörzsölt gazemberek sem.

Magányos bolyongó lévén nyilván elkerülhetetlen szükségletemmé vált a körültekintő elővigyázatosság.

Az imént említett két barna bőrű ember mégis inkább kíváncsivá tett, semhogy óvatossá.

Mihelyt lépéstávolságnyira megközelítettük egymást, nyugodtan megálltak, anélkül azonban, hogy utamat elállni készülő szándékukat kimutatták volna.

Ekképpen álltunk, szemtől szemben még jó néhány másodpercig, amely idő éppen elég volt arra, hogy gyors, képzeletbeli portrévázlatot készíthessek róluk. Nem tudtam dönteni.

A cingárnak tűnő kalapos mindkét keze fekete bársonynadrágja mellett feszült mintegy tiszteletteljes vigyázzállásban, ezért hát én is lazábbra engedtem a bal zsebemben minden helyzetre készen álló, öklömre szabott, nagy méretű vízcsaptekerőt.

A férfi tekintete azért tetőtől talpig végigpásztázott, szomorú volt, és igencsak lemondó.

Mellette nagyon csinos, szintén teljes egészében fekete lány, alighanem az asszonya.

Az ő szeme viszont jellegzetes női kíváncsiságtól hajtva, érdekes kidolgozású, keresztben végződő ezüstláncomon akadt meg.

Mintha összefonódtak volna gondolataik, egymásra néztek, majd a lány szólalt meg meglepően szabatos tömörséggel:

– Uram, itt vagyunk a park közepén, a sötét fák között. Kéne nekünk az a lánc. Semmi egyéb.

Bal zsebemben ismét megfeszült az a vasszerszám, de kalandos életvitelem újra a kíváncsiságot hagyta felülkerekedni:

– És aztán miért kéne a lánc? Csak úgy mellékesen megjegyzem, hogy az egy emlék nagyanyámtól, és inkább mindkettőtöket fellógatlak valamelyik szép, búskomor fára, mintsem odaadjam, hogy ott csüngjön valamelyikötök koszos nyakán.

Most a kormos férfi szólalt meg bánatosan:

– Uram, engedje meg, pisálnom kell, aztán elmagyarázom.

Szinte elnevettem magam. míg ő a legközelebbi fánál a sietségtől felfelnyögve befejezte kínos műveletét.

Aztán visszalépett régi helyére, felvette az előbbi tisztelgő pózt, és mesélni kezdett:

– Uram, az ön lánc harminchat szemből áll, megszámláltam. Nem említve a keresztet. Nekünk pontosan hat porontyunk van. Mindegyiknek jutna hat darab lánczem. Enni. Ők azt mind megennék, és talán jól is laknának tőle, mert aprókák. Mindükhöz nagyon ragaszkodom, pedig nem is az enyéme. Ez a nyomorult asszony folyton félrelépett. Ezért aztán a keresztet mi ketten ennénk meg, hátha eltörlődnének a bűnök. De ülünk csak le egy percre, elzibbadt a lábam, maga pedig mindent jobban meg fog érteni.

Minden kételyem és aggodalmam eloszlott, ezek félnótások, gondoltam, helyet foglaltunk a mögöttünk álló, színes padon. Én kerültem középre. A jobb oldalamon ülő kalapos feje búbjára tolt a főfedőjét, homlokát izzadságcsöppek lepték el.

A barna lány finom mozdulatokkal emelte derékig hosszú szoknyáját, combját lassan, gyakorlottan az enyéme helyezte. A férfi elfordult. Tiszta bőr, hús illatát szívtam magamba, bárhogy is alakult a helyzet, pulzusom felgyorsult, jelezve, hogy vesztesre állok.

Viszont még mielőtt továbbléphetünk volna, a lány mélyen a szemembe nézett, és megszólalt:

– Uram, ön most választhat. Hosszú út előtt áll, amelyről nincs visszatérés, ugyanúgy, ahogy a jobb oldalán ülő embernek sincs többé. Csakis magától függ. Mehet vagy maradhat.

Szeme feketén, könnyörtelenül csillogott, mint a mocsár.

Sem előtte, sem utána, emberi arcba ágyazva nem láttam, de még elképzelni sem tudtam ilyen tekintetet.

Tűnő testi vággyal vegyes fohászt intéztem halott nagyanyámhoz, aztán gondolkodás nélkül letoltam a lány forró combját, vissza, a helyére, lekapcsoltam a láncot, és a lány barna, pihés nyakára akasztottam. Szó nélkül váltunk el, én pedig lassú léptekkel a közeli domboldalon meghúzódo kis-kocsmá felé vettem utamat.

Tovább vezetelni.

BAKFISKIRÁLYNŐ SZÍNEVÁLTÓZÁSA

(NEMISÁLOM)

A végtelenbe futó út szerda reggel kilenc óra tájtól péntek estig tartott. Hogy miért éppen ettől eddig? Ki tudja? Reggelimet pontosan nyolc órákor fogyasztottam el. Utána kezdődött.

Lényegében feltevés, hipotézis vagy éppen hipnózis volt a furcsa esemény, amelynek szerzője nem én voltam, hanem a bakfiskirálynő biztatására alapult:

– Akkor majd meg fog találni (mint valami gyerekmesében). Pedig az ágy szélén ült, akár egy beteglátogató.

– Megpróbálhatom. De vajon hol?

– Nem elég nagy ahhoz ez a cella, hogy ne találjon meg, még akkor is, ha sem ház-, sem telefonszámot nem ismer. Hiszen börtönlakók vagyunk mindketten. Sokszor egyazon priccsen alszunk, és nem is tudunk róla.

(Akkor még magázott.)

– Ha viszont nincs magában elég kitartás, ha gyámoltalan, akkor nem. Akkor így kell történnie, hiába a különleges elrendeltetés, a kölcsönös ingerek.

Két napot vártam *erre* az életemre: egyik halálotmtól karácsonyig, amikor is a frissen hullott hó mindent átmosott, letisztított. Hatalmas fuvola szólt az égből. Ünnepeltek a földlakók.

A kövér testet közben fehér köpenyes illetékes ülteti székmellékre.

– Vetközzön le – hangja határozott, de nem barátságos. – Meg akarom vizsgálni, vérnyomásmérés és egyebek.

- De ugye nem tartanak itt?
- Nem. (Svejk-arc, Svejk-alkat, ártatlan idealizmus.)
- Hol dolgozik?
- Most éppen sehol. Egy ideig újságot árultam. Az sem megy már... magas?
- Nem semmi. De azért nem vészes.
- Felöltözhettek?
- Fel. – Megkönnyebbülten felszuszog: – Akkor én elmegyek. Pedig nem mehet el. Belátható időn belül semmi esetre sem.

A bakfiskirálynő közben visszatér, kedélytelen arcát könnyű áztatja.

– Szóval megkeresel? Az emberek többnyire gyűlölik egymást. Ezen szeretnék változtatni. Hallottál Freud mesterről? Igazat adsz-e neki?

– Talán. Rajtam ne múljon. Meglep, hogy szeretetről beszélsz, miközben tudom, az alteted lázadozik.

(Most már tegeződünk, pedig szinte értelmetlen.)

– Jól gondold meg! Mert én befogadlak. Oda, ahova nő fogad be férfit. Feltételek nélkül. Hibáiddal, bűneiddel együtt.

Magam vagyok, jófogna ez a nemes lelkű nő. Főleg ebben a felemás világban.

Szél indul a hegyszoros felől. Szétszórja a nő illatát is. Egyre kevesebb a támpont. Kezd kihívássá válni. Éppen azért nem adhatom fel éppen most.

– Kis, öreg sarkokban foglak keresni, pókhálók alatt. Megnyugodhatsz. Meg is halhatsz akár. Belül kicsit püspök is vagyok újabban. Megáldanám rejtekhelyedet.

– De hát a remény zsákmánya. Az azért is elégtétele. Mit tudsz te erről? Az elmúlás pedagógiáját hirdeted?

– Felkutatlak. Mint felfedezetlen rovar, kőzetet. Most se színed, se szagod, illógáz vagy, annál nagyobb a valószínűsége, hogy megtalállak. Mert egyre nehezebb a feladat. Csak a szív lüktető erekciója vezet, mert még szűz a szívem. A szilfák alatt veszíti majd el ártatlanságát. A nap csiklójában.

Átható szarszag terjeng. Ez csakis valami koszos hímek felől jöhet. Bakancsbűzők, félrevezetés.

A látszat útján csak a pincébe juthatsz, haszontalan limlomok közé. Rosszabb esetben a téboly katakombáiba.

– Fordulj a romok irányába. Ne törődj a letöredezett, lemorzsolódott lépcsőfokokkal. Omladozik minden. Rothad.

Sok gyereket szülsz majd neked, és mind elátkozunk őket...

Fonnyad a zöld alma, íze mégis édes, mint minden ajándéké. Ez szintén a szabályhoz tartozik, ahogy a rozsdabélésű vasfiók is. Ott fogannak meghalnak el az embriók. Apró raktárak rejtekén.

– Ruhátlan légy örökké, mint azok!

Bartók megbékélten megy halála elébe. Szemében nyugalom, kezében rózsacsokor.

Nem Amerikában, hanem egy rozoga kolozsvári ágyon. Visszautasítja mind emlékeit, mind a táplálékot, elindul, hangoztatja, nem szándékszik visszatérni.

„Istenem, micsoda elképesztő hasonlóság!”

Nehéz ezt elfogadni, mindent megtesznek hát, hogy jobb belátásra bírják. Mindhiába. Már az infúzió sem kell neki, zseniarca feltartóztathatatlanul idomul a vég formáihoz.

„– Ez nem az én hangom kelyhe, alvadt vér szivárog belőle, ne kóstolgassátok hát.”

A bakfiskirálynő közben és örökkön örökké!

Keresteti magát, alattomos nőiessége érzi, a bújócska hamarosan véget ér valahol, egy erdőszélen, fák, bokrok mögött, bárhol.

Ott teljesül be végleg és egyetlenegyszer. „Tűrelmed legyen végtelen, jutalmad gyatra lesz ugyan, de páratlan.”

Bevonja ágát, friss harmatot húz rá, abba takarja. Mint szülőfaluja dombja-völgye, olyan.

Így szereti, rendetlenül, szabályos színtalálak nélkül.

Otthon van, születése helyén. Hogy is ne vonzaná ez a táj, ahol annyiszor születhet újra, ahányszor akar?

Szárnyakat növeszt, kijátssza a vércsét, gúny tárgyává teszi, nem egyszer, számtalanszor.

Lemondanak róla a ragadozó madarak is.

Fölényes, fehér húsáról.

Magához hív, közben feltölti mobiltelefonját, készenlétkébe helyezi azt is.

A másik csörren fel. Elfojtott női hang a vonal végén:

– Szeretettel meghívjuk agykontrollra.

– Úgy értsem, valami előadás, koncentrációról, ilyesmiről?

– Nem, kérem, agykontroll a szó szoros értelmében. Hány éves?

– Ötvenöt.

– Éppen ideje. Szeretettel várjuk, hogy belenézhesünk hibásodó ideg- és érzelmközpontjába. Vacsora is lesz.
– Mi ez? Viccel? Kivel beszélek?
– Szeretettel meghívjuk agykontrollra.
Kiver a víz, lecsapom a kagylót. – Őrültek. Kötoznivalók. Nincs már egy normális tavasz sem.
Elrohannék felejteni, fékez az idő, lábbilincs.
Háta, tompora forró, hamar felszikkasztja izzadt mellkasom, hasam nedveit, amelyekkel együtt született az idők kezdetekor.
Még nem pirkad. Földet lapátolnak ránk kérges markú napszámosok.

BIKAVIADAL

Trágyától és átható állati vizelettől bűzlő istállóban ébredtem.

A falakat alkotó deszkapalánkok repedéseiben különböző színű és erejű fénynyalábok táncoltak gúnyosan, mint kényszerű elszigeteltségem bűnjeliei. Nem tudom, hogyan kerültem ide, de a bezártság érzése azonnal és ösztönösen hatott: fel akartam ugrani, hogy leporoljam magam, aztán valamilyen módon hazakeveredjek.

Haza? Ködös emlékek sejlettek elő egy más helyről, más közegről és egy kétes időről, amelyből, mint valami hipnotikus álomból ébredve, végleg kirekedtem.

Pánikba estem, és azonnal elrohantam volna valamerre, de súlyom mint ha megsokszorozódva húzott volna vissza, aztán a félelemtől félájultan észleltem, hogy egész testemet sötét, szálkás szőr borítja, bőröm vastag és száraz, mint a tapló, kezem meg egyáltalán nincs, van viszont négy lábam, négy szarupatában végződő fekete cölöp.

Mélyet lélegeztem, majd lehunytam a szemem, hogy jobban összpontosíthassak helyzetemre.

„Álom lehet ez, vagy valamiféle őrült delírium... mindenesetre viszonylagos éleslátásom is bizonyítja, hogy csakis az értelmes világ egyede lehetek, semmi esetre sem éntudat nélküli barom, ergo, semmi keresnivalóm ebben a kalibában. Mentális állapotom rövidesen helyreáll, én pedig visszatérek oda, ahonnan valami szerencsétlen baleset folytán ide lökött a sors.”

Így összegeztem a helyzetet, kétségbeesett eszmefuttatásomat, majd égető éhségtől hajtva kérődni kezdtem.

Napok vagy hetek telhettek el így, lemondás és remény váltakozásában.

Időnként nyikorogva félrecsapódott az istálló ajtaja, és egy toprongyos, kétlábú alak nagy köteg szénát lökött elém.

Két apró, sunyi szemén láttam, hogy tart tőlem, és esküszöm, bikaerőm tudatában inkább a deszkafalhoz lapítottam volna, mintsem hogy pár értelmes vagy akár értelmetlen szót váltsak vele.

Rajtam kívül még két hasonszőrű állat (külsőmet tekintve most már biztos nevezhettem így magam) tartózkodott a helyiségben.

Alaposan megfigyeltem őket, hisz nyilvánvalóan élő tükörképeim voltak: jól megtermett, erőteljes bivalybikák, kőkemény, félelmetes szarvakban kiteljesedő koponyával.

Kezdeti rémületem fokozatosan kíváncsisággá változott:

mi lesz mindennek a vége?... meddig tarthat ez a köztes állapot?... mi következik azután?

Két társam egyszer csak eltűnt mellőlem, láttam, amint a rongyos szolga egyenként kivezette őket a szabadba.

Az egyedüllet nem sokat változtatott amúgy is egyhangú életvitelemem, valójában nem is vágytam társaságra, elég jól elfoglaltam magam csapongó gondolataimmal.

De bamba révedezésemnek hirtelen vége szakadt.

A sunyi szemű belépett, lekapcsolta láncomat a jászol melletti gerendáról, és elindult velem a kijárat felé.

Ezúttal sem bántottam, pedig újfent megtehettem volna, de már megszoktam rendszeres jelenlétét, aztán meg mind a mai napig ő gondoskodott élelmezésemről.

Az istálló ajtajában megtorpantam. Elborított a fény. A fény és a megújuló remény. A levegő friss volt, és ismerős.

Két cifra öltözetű, lenyalt hajú ficsúr sietett felém.

Nem ismertem őket, és ezt égre emelt orral és a tőlem telhető legfenyegetőbb tekintettel tudomásukra is hoztam.

Rögtön megtorpantak, és kérdőn gondozómra néztek.

Ő intett valamit nekik, és szorosabbra fogva a láncot, végigvezetett egy szűk folyosófélén.

Aztán hirtelen kitért a tér. Kör alakú, óriás porondon találtam magam lánc nélkül, szabadon. Körös-körül tébolyodott tömeg tombolt.

Cifra kísérőim már lóháton ültek, széles karlengetéssel üdvözölve a körülülőket.

Középen, mint a végzet szobra, egy nagyon karcsú, párducszerű lény állt, dereka körül vörös posztólebernyeg.

Halványan felrémlt, hogy mintha valahol már láttam volna ezt a színteret. Igen kellemetlen érzés volt...

Gerincem velejéig hasító éles fájdalom dobott vissza a valóságba.

Ezzel egy időben a tömeg felüvöltött.

Hirtelen megpördültem, de már csak a két, szélesebben távolodó lovas hátát láthattam.

Bőröm bizseregni és idegesen rángani kezdett, amint a vér két széles, forró sávban elindult lefelé az oldalamon.

A párduc komótosan lecsavarta derkáról a posztót, és táncos mozdulatokkal meg-meglíbbentette előttem, közben még szinte földig hajolva bókkolt is rajongóinak.

Óvatosan és értetlenül elindultam felé.

Tüzelt a hátam, ő meg vigyorogva ide-oda lengette a vörös posztót.

Rémült és dühös vágtába kezdtem: ha sikerül elvennem tőle azt a rongyot, talán véget ér ez a játék, amely kétségkívül az én bőrömrre megy.

Megrohmoztam, de ő villámgyorsan ellépett előlem úgy, hogy szarvam még horzsolhatta aranyozott mellényét.

„Milyen magabiztosan mosolyog. Ha életem a tét, és ez most már egyértelmű, akkor nincs vesztegetni való időm.”

Újra és újra rárontottam, de ő minannyiszor könnyedebb és rugalmasabb volt nálam. Már lihegtem és fújtattam a kimerültségtől és a vérvesztés okozta gyengeségtől, amikor a párduc kezében, mint a villám, megvillant a penge. Éles és hosszú szerszám volt, sokkal fenyegetőbb, mint a vörös posztó.

Kartávolságnyira álltunk egymással szemben, amikor hirtelen lábujjhegyre emelkedett. Még láttam a hegyes acél rezgő villogását valahol a magasban, a nap közelében, aztán egy szempillantás alatt minden darabokra szakadt.

A porondon feküdtem. Fülelem és szemem megtelt véres homokkal, de fájdalmat nem éreztem, és ez volt a legfontosabb.

Végre pihenhettem, és a tömeg szörnyű üvöltése is lassan halk, békés suttogássá csitult...

Nyugodtan ébredtem... a lázam sem gyötör már annyira.

Hajnalodott.